

Крайна западна точка на гръцизма отъ блѣморската група е градъ Солунъ. Тукъ има силна гръцка община, която държи трето мѣсто слѣдъ евреитѣ и турцитѣ. Солунъ е запазилъ гръцко население още отъ основанието си. Турцитѣ при покоряването съсипали много отъ гръцкитѣ жители на града, но пакъ сж останали доста за да закрѣпятъ гръцизма въ това старо мѣсто. Прѣзъ XIX. вѣкъ съ икономическото повдигане на града се е получавалъ голѣмъ български приливъ отъ околността, който е погрѣчанъ. Едва въ най-ново врѣме около българскитѣ гимназии се образува здрава българска община, която спрѣ по-нататѣшното елинизирание. Гръцизмътъ е асимилиралъ тукъ, както и въ Сърбъ, и една силна влашка колония,¹⁾ въ която старото поколение още е двуезично, а новото е чисто гръцко. На сѣверъ и на западъ отъ Солунъ гръцизмъ не е могълъ да направи успѣхи между малкитѣ български чифлици, недостѣпни за гръцки колонии, нито за смѣсени женитби, нито пакъ пригодни за пропаганда чрѣзъ училищата.

Между българскитѣ чифлици въ долината на р. Вардаръ се намира гръцко село *Кулакия*, което се състои отъ българско погрѣчено болшинство и една малка стара гръцка колония, вѣроятно заварена отъ турцитѣ. Гръцизмътъ се е закрѣпилъ тукъ благодарение на старо епископство, което още съществува.

Втората гръцка група се наченва отъ самото устие на р. Бистрица. Тукъ между единъ отъ ржавитѣ на Вардаръ и Бистрица сж разположени гръцки села *Клиди* и *Гуда* съ нѣколко малки чифлика около тѣхъ. Въ Клиди е запазено старо гръцко население, което послужило за ядка на тая гръцка купчинка. Една ивица отъ български чифлици се спуща край десния брѣгъ на Бистрица до морето. Обаче и тя е изложена на погрѣчане и селата *Либеново*, *Миленово*, *Ниселъ*, *Гусалъ*, *Пископа* сж двоезични.

По-нататѣкъ се наченва чисто гръцка мѣстность, която се именува *Урумъкъ*. Така наричатъ често и купчината около Клиди. Селата сж разположени въ политѣ на планина Шапка (клонъ отъ Олимпъ), захващатъ долината на Бистрица и минаватъ малко по лѣвия ѝ брѣгъ, дѣто е разположенъ градъ *Верелъ*, наричанъ отъ българитѣ *Беръ*, а отъ турцитѣ *Кара Фери*. Този градъ е запазенъ отъ старо врѣме гръцкия си видъ, пази го и до сега. Гръцката община въ ново врѣме е прѣтопила много придошли български селяни и власи. И сега процесътъ на погрѣчането продължава.²⁾

¹⁾ Weigand, Die Aromunen, I. 222.

²⁾ В. Кжнчовъ, Една расходка по Солунско. Книжци за прочитъ, III. 27.